

sp.a-bijdrage aan het
PES-Manifesto 2009

Vooraf

De afgelopen weken is onder impuls van het Internationaal Secretariaat van *sp.a* een consultatieronde over het **PES-Manifesto 2009** gehouden. De 4 PES documenten over dat Manifest (manifesto2009.pes.org) dienden als insteek voor de discussies. Hieronder vindt u de conclusies. Let wel, dit is nog geen ontwerp van *sp.a* verkiezingsprogramma, noch een alomvattende standpuntbepaling, maar wel de opsomming van een aantal prioriteiten die in de loop van het consultatieproces aan de oppervlakte zijn gekomen en die *sp.a* dan ook graag in het PES Manifesto opgenomen wil zien.

Europa bevindt zich in een geglobaliseerde wereld op kruissnelheid. Overal klinken onheilspellende berichten. Veel mensen voelen zich bang en onzeker. Bepaalde stromingen willen ons doen geloven dat we grip verliezen en gebruiken angst om repressief op te treden. Zij profiteren van de bestaande ongelijkheid. Voor socialisten is ongelijkheid en onrechtvaardigheid daarentegen net de motor van alle politieke actie. Dat is voor ons de essentie van een sociaal Europa.

Ongelijkheid speelt zich voor een stuk af op mondiaal niveau. We moeten dan ook op mondiaal niveau optreden. Dit betekent de uitbouw van een wereldleiderschap, met sterke instellingen en een set van afspraken die gelden voor iedereen. Op de weg daar naar toe moet Europa in eerste instantie gebruik maken van haar status als 'superpower in standards'. Door krachtdadige en vooruitstrevende standaarden en normen op te leggen, kan Europa een voorbeeld zijn voor de rest van de wereld.

Onze visie op Europa gaat gepaard met een voortdurend gevoel van verontwaardiging. Om de bestaande ongelijkheid weg te kunnen werken, moeten we voldoende gewicht in de schaal kunnen leggen. Daarom moeten we als socialisten en sociaaldemocraten echt het verschil maken. Duidelijk maken waar het verschil in beleidskeuzes ligt. We pleiten voor een sterk Europa. Maar meer invloed van het Europese niveau mag niet tot gevolg hebben dat we afstand moeten doen van onze verworvenheden op diverse vlakken. Integendeel, via Europese regelgeving moeten we die verworvenheden net versterken.

‘Europa in de wereld’

- ❶ Europa moet handelsrelaties aangaan waarbij economie ten dienste staat van de mensen en niet omgekeerd. Ook de Bretton Woods-Instellingen moeten de wereld-economie helpen beheren volgens die prioriteit. Sociale en milieunormen moeten opgenomen worden in alle handelsrelaties die Europa aangaat. We pleiten voor een Europese Fair Trade wet.
- ❷ Waardig werk is al een prioriteit in de PES discussieteksten. We willen dit thema nog sterker in de verf zetten door toe te voegen dat ‘Europa een waardig inkomen uit waardig werk, garantie van sociale rechten en een regulering van privé-actoren centraal op de internationale agenda zet’.
- ❸ We doen een sterke oproep om de Tobintaks overal in Europa in wet om te zetten. Deze kleine belasting op valutatransacties van meer dan 10.000 euro brengt naar schatting jaarlijks op wereldniveau om en bij de 30 à 50 miljard euro op. Geld dat kan aangewend worden voor ontwikkelingssamenwerking.
- ❹ De oprichting van een centraal Wereldgezondheidsfonds is nodig om iedereen toegang te verlenen tot basisgezondheidszorg. In het fonds wordt het absoluut minimum van \$38 per jaar per persoon voorzien. Ontwikkelingslanden komen in aanmerking voor financiering van hun gezondheidsuitgaven als ze minimaal 3% van hun BNP aan gezondheid uitgeven. De geïndustrialiseerde landen doneren 15% van hun budget ontwikkelingssamenwerking van 0,7% van het BNP aan dit fonds.
- ❺ Het wordt tijd om echt werk te maken van een volwaardig Europees veiligheids- en defensiebeleid. De mogelijkheden die het Verdrag van Lissabon hiertoe biedt moeten ten volle benut worden. De nadruk moet steeds liggen op conflictpreventie en vredesopdrachten.
- ❻ Europa moet voortrekker zijn van een internationaal en omvattend akkoord voor het post Kyoto klimaatbeleid, vertrekkende vanuit het principe van gemeenschappelijke en gedifferentieerde verantwoordelijkheden van alle actoren en landen. Bouwstenen zijn mitigatie, adaptatie, technologie en financiering.

‘Red onze planeet’

- ❶ We vinden dat de EU zijn uitstoot van broeikasgassen tegen 2020 met 30% moet verlagen om ervoor te zorgen dat de temperatuurstijging wereldwijd gemiddeld minder dan 2°C bedraagt. Er is een technologische en economische transitie nodig, maar ook een culturele en sociale omslag. Bijvoorbeeld in de manier hoe we onze huizen bouwen en isoleren en hoe we ons verplaatsen. Europa moet daarbij helpen nieuwe standaarden te promoten.
- ❷ We moeten ontwikkelingslanden helpen met het beperken van de uitstoot aan broeikasgassen. Internationale solidariteit is ook noodzakelijk om de negatieve gevolgen van de klimaatveranderingen op te vangen.
- ❸ De nadelige impact van bepaalde veranderingen mag niet terecht komt bij wie het nu al moeilijk heeft. Het sociale aspect van klimaatbeleid zetten we voorop. Overheden spelen hierbij een belangrijke rol. Maar ook de oude technologie (die in het verleden zwaar werd gesubsidieerd of in een beschermde markt hoge tarieven mocht aanrekenen) moet bijdragen in de kosten.
- ❹ Een verregaande en gedurfde herdenking van onze energiestructuren is nodig. Een beleid met een sterke nadruk op gedecentraliseerde productie (windturbines, zonnepanelen), op netwerken die belangrijke productiebronnen van hernieuwbare energie (off shore windturbineparken, waterkracht in bergregio's) met elkaar linken en op slimme netwerken die via slimme metertechnieken toelaten om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen.
- ❺ Europa moet een technologisch innovatief voorloperbeleid voeren op vlak van normen voor apparaten, voertuigen, processen en gebouwen. Daarbij moet wie best presteert op vlak van energie efficiëntie de norm zetten voor de toekomst.
- ❻ Het beleid inzake duurzame ontwikkeling behelst nog andere onderwerpen dan het klimaatbeleid, hoewel sommige beleidsdomeinen (bijvoorbeeld biodiversiteit, het terugdringen van emissies, ...) er wel sterke linken mee kunnen hebben.

‘Een nieuw sociaal Europa’

- ❶ Europa moet rekening houden met de specifieke manier waarop gezondheidszorg georganiseerd is. Geen onnodige 'vermarkting'. De sociale fundamenten ervan mogen niet ondergeschikt worden aan de markt. Dit is de noodzakelijke garantie dat ons model betaalbaar, toegankelijk en kwaliteitsvol blijft. Om in de Europese context een sociaal en solidair systeem verder uit te bouwen is dialoog tussen de verschillende actoren nodig.
- ❷ Algemene publieke diensten blijven in het nieuwe sociale Europa een hoeksteen van onze welvaartstaat. Ze krijgen een apart statuut dat niet onder de regels van de eengemaakte markt valt. Laagdrempeligheid, kwaliteit en universele dienstverlening zijn drie basiscriteria.
- ❸ We moeten ook de noodzakelijke financiering waarborgen. Europa moet minimumregels stellen voor de financiering van publieke diensten en sociale zekerheid, maar ook in het kader van een rechtvaardige herverdeling. Bijvoorbeeld minimumtarieven voor vennootschapsbelasting in heel Europa. Optimale samenwerking tussen de verschillende controlediensten is een must.
- ❹ De dynamiek van sociale dialoog moet zich ook op Europees niveau verder ontwikkelen. We pleiten voor een versterking van de Europese ondernemingsraad. Ondernemingen moeten meer verantwoording afleggen bij de Commissie wanneer ze grote herstructureringen doorvoeren. Bovendien moeten we streven naar meer bindende richtlijnen en verantwoordingssystemen op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen (sociaal beleid, milieu- impact, consumentenbescherming, corporate governance).
- ❺ De focus op meer groei en meer banen alleen werkt niet. Onderwijs, opleiding en een hoge sokkel van sociale bescherming moet samen gaan met economische groei. We pleiten voor kwaliteitsvol werk, maar ook voor ‘werkbaar’ werk met aandacht voor een vlotte combinatie van werk en privéleven. Niemand mag aan de kant blijven staan, iedereen moet kunnen meeprofiteren van gecreëerde jobs. Europa mag sociale rechten niet voortdurend afwegen tegenover de vrije markt. Staking en sociale actie zijn verworven rechten.
- ❻ Een interne markt betekent ook vrij verkeer van werknemers. Dit mag niet als gevolg hebben dat de lat hier lager komt te liggen, maar wel dat de normen overal hoger worden gelegd. Wij willen een gelijke behandeling met de hoogste standaard voor alle werknemers in heel Europa. Europa moet de hiaten in bestaande wetgeving wegwerken en er op toezien dat de interne markt geen afbreuk doet aan het sociaal model. De strijd tegen zwartwerk en sociale dumping kunnen we winnen door meer Europese samenwerking, bijvoorbeeld met een Sociale Europol en een herziening van de bestaande detacheringsrichtlijn.
- ❼ Europa moet een voortrekkersrol spelen om oudere mensen betrokken te houden in de maatschappij. Wij willen een Europese minimumnorm voor pensioenen, zodat we onze pensioenen kunnen optrekken. De digitale kloof dreigt mee te groeien met de vergrijzing. Wij verwachten van Europa impulsen om een maatschappij van uitersten tegen te gaan.
- ❽ Het kan niet dat een land wordt aangesproken op de afbouw van zijn overheidsschuld, maar bijvoorbeeld niet op de afbouw van kindarmoede. Net zoals de ambitieuze klimaatdoelstellingen, moeten er ook afdwingbare ambitieuze sociale doelstellingen komen in de opvolger van de Lissabondoelstellingen. We moeten samen overal in Europa de sociale lat hoger leggen. Niet enkel door het vooropstellen van doelstellingen, maar ook door het installeren van minima, bijvoorbeeld een minimumloon en -inkomen.

‘Europese democratie en diversiteit’

- ❶ Europa heeft steeds een voortrekkersrol vervuld op het vlak van anti discriminatie. Ook al gaan sommige lidstaten verder dan de huidige Europese richtlijnen en bieden ze dezelfde bescherming, toch is in Europa een coherentie nodig. Alleen een nieuwe Europese richtlijn kan in een dergelijk coherent kader voorzien. Die moet omvattend zijn en even streng voor alle discriminatiegronden. Iedereen die wordt gediscrimineerd op basis van handicap, seksuele geaardheid, religie of leeftijd, moet naar de rechter kunnen stappen.
- ❷ Bij het begin van de legislatuur moeten Europese commissarissen in de verschillende nationale parlementen een toelichting geven bij hun beleidsnota. Indien de parlementen dat wensen, kan een Europese Commissaris geïnterpelleerd worden over een wetsvoorstel.
- ❸ Op Europees niveau pleiten we voor de organisatie van een breder reflectie over hoe jongeren moeten geïnformeerd worden over Europa. Dit vraagt een overleg tussen de verschillende actoren op onderwijsniveau. Het zich niet betrokken voelen knaagt aan de legitimiteit van een project.